

Orijinal Soru: Klinik Bilimler 239

- 239.I. BRCA 1 mutasyonu
II. BRCA 2 mutasyonu
III. Lynch sendromu

Yukarıdakilerden hangileri over kanseri gelişme riskini artırır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

Doğru Cevap:E

KAMP NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

İLGİLİ NOTLAR

Epitelyal Over Kanserlerinin Risk faktörleri (E-12)	Rölatif risk
<ul style="list-style-type: none">Aile öyküsü (özellikle anne, kız veya kız kardeş) ve kalıtsal genetik yatkınlık<ul style="list-style-type: none">BRCA1 ve BRCA 2 gen mutasyonu, Lynch SendromuAilede meme kanseri öyküsünün olması da riski arttırmaktadır	3-4
<ul style="list-style-type: none">Erken menarş	1,5
<ul style="list-style-type: none">Geç menopoz	1,5-2
<ul style="list-style-type: none">Nulliparite	2-3
<ul style="list-style-type: none">İnfertilite	2-5
<ul style="list-style-type: none">İleri yaş	3
<ul style="list-style-type: none">Beyaz ırk	1,5
<ul style="list-style-type: none">Kronik olarak perineal talk pudra kullanım öyküsü	1,5-2
<ul style="list-style-type: none">Pelvik enflamatuvar hastalık	
<ul style="list-style-type: none">Postmenopozal hormon replasman tedavisi (uzun süreli tek başına östrojen tedavisi)	3-5
<ul style="list-style-type: none">Sanayileşmiş batılı ülkelerde yaşamak; Kuzey Amerika ve Kuzay Avrupa	2-5
<ul style="list-style-type: none">Yüksek sosyoekonomik veya kültürel düzey	1,5-2
<ul style="list-style-type: none">BMI yüksekliği ve boy uzunluğu; Özellikle endometrioid tip over kanserinde artış olmaktadır.	

En önemli risk faktörü ailede meme veya over kanseri öyküsünün olmasıdır.

Over kanseri riskini azaltan durumlar:

- Multiparite (en az 1 çocuk sahibi olmak riski %30-40 azaltır)
- Kombine oral kontraseptif kullanımı (5 yıl kullanımı riski %60 azaltır)
- Tüp ligasyonu veya histerektomi öyküsü
- Emzirme
- Uzamış amenore

Lynch Sendromu olan kadınlarda riski en fazla artan jinekolojik malignite endometrium kanseri (%40-60) olup, over kanser riskinde de artış (%2-5) bulunmaktadır (Ş-20).

ROMA (risk of ovarian malignancy algorithm) indeksi

- İnsan epididimal protein-4 (HE4), Ca-125 ve menopozal durumun birlikte kullanılması ile oluşturulmuş bir algoritmadır. Ca125 düzeyini yükselten benign durumların çoğunda (özellikle endometrioziste) HE4 düzeyi daha düşüktür. Bu nedenle over kanseri için taramada yalancı pozitifliği daha düşüktür.

İnfeksiyöz Faktörler

- **Human Papilloma Virüs (HPV):** Serviks, anal, vulvar, vajinal, penil kanserler; oral kavite ve orofarenks kanserleri
- **Hepatit B virüsü ve hepatit C virüsü:** Hepatosellüler kanser
- **Human T-cell Leukemia/Lymphoma Virus Type 1 (HTLV-1):** Erişkin T hücreli lösemi/lenfoma
- **Epstein-Barr virüsü:** Birçok lenfoma (Burkitt lenfoma vb), posttransplant lenfoproliferatif hastalık; mide ve nazofarenks kanserleri
- **İnsan Herpes Virüs Tip 8 (HHV8):** Kaposi sarkom, Castelman hastalığı, primer efüzyon lenfoması
- **Merkel Cell Polyomavirüs:** Cilt kanseri
- **Human Immunodeficiency Virus (HIV):** Primer onkojenik bir virüs olmamakla birlikte non-Hodgkin lenfoma, Kaposi sarkomu, skuamöz hücreli karsinom (özellikle ürogenital sistem) riskini artırır
- **Helikobakter pylori:** Mide kanseri, mide MALToma
- **Schistosoma hematobium:** Mesane kanseri (skuamöz hücreli)
- **Clonorchis sinensis ve Opisthorchis viverrini:** Safra kesesi ve yolları kanserleri

 Genetik Faktörler

- Her ne kadar kanser belli bir hücrede birikmiş genetik mutasyonlar sonunda gelişse de, kanserlerin **%10'u genetik yatkınlık** nedeniyle gelişmektedir.

Kanser İle İlişkili Sendromlar ve Genler

Sendrom	Gen	Kalıtım	Kanserler
Ataksi telenjektazi	ATM	OR	Meme kanseri
Cowden sendromu	PTEN	OD	Meme, tiroid, endometrium
Familyal adenomatöz polipozis	APC MUTYH	OD OR	Kolorektal

Klinik Bilimler 239. soru

Tusdata Dahiliye Kamp Notu 1. Fasikül Sayfa 053

Hereditör meme / over kanseri	BRCA 1 ve 2	OD	Meme, over, prostat
Hereditör diffüz gastrik kanser	CDH1	OD	Mide
Hereditör retinoblastom	RB1	OD	Retinoblastom, osteosarkom
Hereditör nonpolipozis kolon kanseri sendromu	MSH2, MLH1, MSH6, PMS2	OD	Kolon, endometrium, over, mide, ince barsak, üreter karsinomu
Jüvenil polipozis sendromu	SMAD4, BMPR1A	OD	Gastrointestinal, pankreas kanseri
Li-Fraumeni sendromu	p53	OD	Sarkom, meme, lösemi, beyin, adrenal, melanom, mide, kolorektal, pankreas, özefagus, akciğer, germ hücreli tümör
Nörofibromatozis Tip1	NF1	OD	Nörofibroma, nörofibrosarkom, beyin
Nörofibromatozis Tip2	NF2	OD	Vestibüler schwannom, menenjiom
Tüberosklerozis	TSC1, TSC2	OD	Anjiofibrom, renal anjiomyolipom
Bazal hücreli karsinom sendromu (Gorlin sendromu)	PTCH1	OD	Bazal hücreli karsinom, medulloblastom, çene kistleri
Von Hippel Lindau hastalığı	VHL	OD	RCC, serebellar hemangioblastom, feokromasitoma